

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

música

Curs 2016-17

IES Les Foies

Benigànim

Departament de Música

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

Educació Secundària Obligatòria

Batxillerat

Justificació

Contextualització

2. OBJECTIUS

Educació Secundària Obligatòria (ESO)

Batxillerat

3. COMPETÈNCIES BÀSIQUES

4. CONTINGUTS

Primer curs-ESO

Segon curs-ESO

Tercer curs-ESO

Quart curs-ESO

Primer curs-BAT

5. UNITATS DIDÀCTIQUES

Primer curs-ESO

Segon curs-ESO

Tercer curs-ESO

Quart curs-ESO

Primer curs-Bat

Temporalització

1r ESO. Música

2n ESO. Música

3r ESO. Música

4t ESO. Música

1r BAT. Llenguatge i pràctica musical

6. METODOLOGIA

7. AVALUACIÓ

Criteris Avaluació 1r ESO

Criteris Avaluació 2n ESO

Criteris Avaluació 3r ESO

Criteris Avaluació 4t ESO

Criteris Avaluació 1r BAT

Instruments d'Avaluació

Tipus d'Avaluació

Educació Secundària Obligatòria
Batxillerat

Criteris de Qualificació

Educació Secundària Obligatòria
Batxillerat

Activitats de reforç i ampliació

Educació Secundària Obligatòria
Batxillerat

Avaluació del Procés d'Ensenyança i Aprenentatge

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O
AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA

9. FOMENT DE LA LECTURA

10. PLA D'ORTOGRAFIA

11. PLA D'EXPRESSIÓ ESCRITA

12. UTILITZACIÓ DE LES TIC

13. RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS

14. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

1. INTRODUCCIÓ

Educació Secundària Obligatòria

La música, com a bé cultural i com a llenguatge i mitjà de comunicació no verbal, constituïx un element d'un valor inqüestionable en la vida de les persones. En l'actualitat, vivim en un contacte permanent amb la música, sens dubte, l'art més poderosament massiu del nostre temps. El desenvolupament tecnològic ha anat modificant considerablement els referents musicals de la societat per la possibilitat d'escoltar qualsevol producció musical mundial a través dels discos, la ràdio, la televisió, els jocs electrònics, el cinema, la publicitat, Internet, etc. Este mateix desenvolupament tecnològic ha obert, al seu torn, noves vies per a la interpretació i la creació musical, tant de músics professionals com de qualsevol persona interessada a fer música.

Des d'esta perspectiva, el currículum de Música per a l'Educació Secundària Obligatòria pretén establir punts de contacte entre el món exterior i la música que s'aprén en les aules, possibilitar les vies necessàries per a estimular en l'alumnat el desenvolupament de la percepció, la sensibilitat estètica, l'expressió creativa i la reflexió crítica, i fer que arribe a un grau d'autonomia tal que permet la participació activa i informada en diferents activitats vinculades amb l'audició, la interpretació i la creació musical.

D'altra banda, l'educació musical a la Comunitat Valenciana té com a punt de partida un entorn cultural, social i històric, que conforma una infraestructura d'iniciativa institucional o popular, que marca i predisposa la vida local cap al gaudi i la participació directa en el fet musical, en tots els estils: des de la música universal a compositors pròxims, des de l'ortodòxia a l'avantguarda. Este fet suposa una sensible diferenciació del context sonor valencià, un context significatiu que atorga un pes específic a la música, que el centre docent ha d'escoltar i al mateix temps rendibilitzar des del punt de vista pedagògic, garantint-hi una formació d'acord.

La nostra realitat s'insereix, a més, en un arc mediterrani que compren cultures que constantment intercanvien els seus trets i provoquen un mestissatge fructífer que

traspasa fronteres. En els ritmes i les melodies, en les lletres de les cançons, en la manera d'adornar-les, en les cadències, en les danses, en els instruments, ens reconeixem i reabilitem una memòria que corre el risc de perdre's en una excessiva globalització d'estètiques, productes i formes de vida. Al mateix temps, el futur s'intuïx intercultural. Els centres docents de la nostra Comunitat en són un exemple palpable, i, en este sentit, la música pot actuar d'element catalitzador entre uns ciutadans i unes ciutadanes formats musicalment des de l'escola.

En esta etapa, una aproximació més diferenciada i analítica continua el caràcter més global que l'àrea d'Educació artística presentava en l'Educació Primària. Açò es correspon amb les característiques evolutives de l'alumnat, en un moment en què la seua capacitat d'abstracció experimenta un desenrotllament notable. Esta diferenciació no impediex, no obstant això, que la matèria es continue articulant entorn de dos eixos fonamentals, la percepció i l'expressió, vinculats, al seu torn i de forma directa, amb l'adquisició d'una cultura musical bàsica i necessària per a totes i tots els ciutadans.

D'altra banda, l'expressió al·ludeix al desenrotllament de totes aquelles capacitats vinculades amb la interpretació i la creació musical. Des del punt de vista de la interpretació, l'ensenyança i l'aprenentatge de la Música se centren en tres àmbits diferenciats però estretament relacionats: l'expressió vocal, l'expressió instrumental i el moviment i la dansa. Per mitjà del desenrotllament d'estes capacitats es tracta de facilitar l'èxit d'un domini bàsic de les tècniques requerides per al cant i la interpretació instrumental, així com els ajustos rítmics i motors implícits en el moviment i la dansa. La creació musical remet a l'exploració dels elements propis del llenguatge musical i a l'experimentació i la combinació dels sons a través de la improvisació, l'elaboració d'arranjaments i la composició individual i col·lectiva.

El tractament dels continguts que integren estos dos eixos ha de fer-se tenint en compte que en l'actualitat, més que en altres èpoques, la música és un dels principals referents d'identificació de la joventut. El fet que l'alumnat la sent com a pròpia constitueix, paradoxalment, un avantatge i un inconvenient en el moment de treballar-la en l'aula: avantatge, perquè el valor, així com les expectatives i la motivació respecte a esta matèria són elevades; inconvenient, perquè l'alumnat, en fer-la seua, posseeix

caires confirmatoris molt arrelats. La presència de la Música en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria ha de considerar com a punt de referència, el gust i les preferències de l'alumnat, però, simultàniament, ha de concebre els continguts i el fenomen musical des d'una perspectiva creativa i reflexiva, i intentar aconseguir quotes més elevades de participació en la música com a espectador, intèrpret i creador.

En els continguts previstos en primer, segon i en tercer, el primer bloc, Escolta, es vincula directament amb l'eix de percepció, alhora que el segon i el tercer, Interpretació i creació, ho fan amb l'eix d'expressió. Per la seua banda, el quart bloc, Contextos musicals, inclou continguts relacionats amb els referents culturals de les músiques que s'utilitzaran en els blocs anteriors junt amb altres que ajuden a conèixer millor el món musical actual i el paper de la música en distints contextos socials i culturals.

En els continguts del quart curs, entre els quals la Música és una matèria opcional, el primer bloc, Audició i referents musicals, es relaciona directament amb l'eix de percepció, i arreplega, al mateix temps, nous continguts per a aprofundir en el paper de la música en distints contextos socials i culturals del passat i del present. El segon bloc, La pràctica musical, s'insereix en l'eix d'expressió, i arreplega tots aquells continguts relacionats amb la interpretació vocal i instrumental, el moviment i la dansa, la improvisació, l'elaboració d'arranjaments i la composició, així com la participació en projectes musicals de diversa índole. Estos dos primers blocs prestaran especial atenció a audicions i interpretacions, tant de cançons com de danses tradicionals del repertori de la Comunitat Valenciana. El tercer bloc, Música i tecnologies, estretament vinculat amb els anteriors, inclou de manera explícita una sèrie de continguts que permeten conèixer i utilitzar eines tecnològiques en activitats d'audició i producció musical.

Esta organització dels continguts entorn de blocs i eixos, pretén presentar-los de forma coherent. No existeix, no obstant això, cap prioritat entre els uns i els altres ni cap exigència per la qual se n'haja de partir preferentment d'un en particular. Entre els diferents continguts s'estableix una relació cíclica: uns enriqueixen els altres, els promouen, els desenrotllen i els consoliden. Al mateix temps, tots es vinculen amb els

coneixements del llenguatge i la cultura musical.

La interdisciplinarietat de la Música propicia i implica establir vincles amb un gran nombre de matèries que en conformen el currículum, per a formar el quadre cultural en el qual les creacions musicals s'han desenrotllat al llarg del temps, i afavoreix la consecució d'una manera més diversificada dels objectius generals de l'etapa. La Música, en tota la seua dimensió, permet una doble funció en el desenrotllament de l'alumnat, des del punt de vista personal i en la formació dels fonaments tècnics i científics de l'enriquiment cultural. Per tant, és necessària una sòlida formació musical com a element indispensable en l'educació de les persones.

Fins ara l'aprenentatge de la matèria de Música s'ha basat en la pràctica de procediments. En l'actualitat, amb el terme "creativitat" s'han estes corrents pedagògics que utilitzen un aprenentatge consistent, en primer lloc, en l'experimentació i, a partir d'ací, en la construcció de significats. La creativitat musical, per tant, serà major com més ferramentes posem a disposició de l'alumnat per a ordenar-les de forma original i personal.

L'ensenyança de la matèria de Música ha de potenciar les capacitats d'escoltar, reconèixer i retindre les relacions que configuren les estructures musicals i, per això mateix, ha d'orientar en la diversitat dels gustos musicals i en la formació d'un esperit crític i de foment de valors de convivència i disciplina. Hi ha músiques de gran riquesa, però només unes i uns pocs poden o saben gaudir-ne, ja que el gran públic no està capacitat per a percebre la gran quantitat de paràmetres musicals que s'hi ofereixen. Es tractaria, per tant, d'un problema d'educació. No és que els agrade o no els agrade, sinó que no tenen educada la oïda i l'enteniment per a emetre-hi un juí mesurat. Les classes de Música han de transcórrer en un clima de respecte cap a la matèria, de participació i d'atenció a la diversitat de l'alumnat. Les activitats complementàries i extraescolars seran suports importants en el desenrotllament de la matèria i en la formació i motivació de l'alumnat.

Batxillerat

El llenguatge i pràctica musical, matèria pròpia de la modalitat d'arts escèniques, música i dansa del batxillerat, té per objecte aprofundir en la formació musical que l'alumnat ha anat adquirint durant l'ensenyament obligatori per tal de dotar-lo de les eines necessàries per conèixer, comprendre, apreciar i valorar el fet musical. És una matèria bàsica dins d'aquesta modalitat de batxillerat ja que ofereix a l'alumnat els coneixements bàsics de lectura i escriptura musical i les destreses bàsiques per a la pràctica musical. A més, introdueix a l'alumnat en la utilització comprensiva de l'audició i en l'ús de la tecnologia per a la creació i l'edició musical.

La matèria té una doble vessant: per una banda el coneixement dels aspectes sintàctics i morfològics del llenguatge musical i, per l'altra, l'aplicació d'aquest coneixement en el desenvolupament de les capacitats expressives de la música com són la interpretació i la creació. Les intencions educatives de la matèria es concreten en deu objectius que preveuen el desenvolupament de capacitats auditives, cognitives, expressives i creatives, com també l'ús de les tecnologies aplicades al so.

Els continguts s'organitzen en quatre blocs corresponents cadascun als quatre eixos de la matèria. El primer bloc, «Destreses per a la pràctica musical», engloba les habilitats necessàries per poder expressar-se musicalment tant amb la veu, els instruments o mitjançant el moviment. Inclou continguts vinculats a l'expressió mitjançant la interpretació però també amb el desenvolupament de la capacitat creativa de l'alumnat. El bloc de «L'Audició», tracta de desenvolupar les destreses per discriminar mitjançant l'audició comprensiva els elements del llenguatge musical, a la vegada que es desenvolupa la capacitat per identificar-los i relacionar-los amb els símbols musicals, la lectoescriptura i la memòria.. El tercer bloc, «Teoria musical», se centra en el coneixement de les diverses grafies utilitzades en la partitura musical i en les regles bàsiques que regeixen els processos harmònics de la música tonal, fonamentals per comprendre els procediments de la creació musical, sense oblidar l'evolució de la composició musical contemporània i dels recursos utilitzats en altres tipus de música com el flamenc, el jazz, etc. En darrer lloc, el bloc «Les tecnologies aplicades al so» analitza els fonaments físics del so, el coneixement i l'ús dels recursos tecnològics

aplicats a la música.

L'experiència personal en la producció del so ha estat i està present en qualsevol persona i societat, sent així insubstituïble. La comunitat valenciana té un ventall ampli de músics i agrupacions musicals, que van des de la música tradicional a la música contemporània, passant pel jazz, el pop rock o la música clàssica. Tots ells desenvolupen una activitat creadora i interpretativa intensa que contribueix a que la nostra societat gaudeixi d'una bona oferta musical a l'abast tant dels professionals de la música com dels amateurs.

La música té com a finalitat la comunicació, per la qual cosa s'han de desenvolupar les destreses i habilitats musicals necessàries per a la creació i interpretació d'obres vocals i instrumentals mitjançant les quals es produeix el desenvolupament de les capacitats expressives pròpies. Des d'aquest punt de vista, la matèria de llenguatge i pràctica musical ofereix els instruments bàsics necessaris per poder comprendre el fet musical des de la pròpia experiència, base de l'abstracció conceptual i de la participació activa en el fet musical. Així l'alumnat podrà entendre que el discurs musical adquireix sentit quan els seus elements s'organitzen i s'entrellacen com a resultat d'una sintaxi.

En aquest sentit, la pràctica musical serà l'eix vertebrador de la matèria a partir de la qual cobriran sentit els continguts proposats. Per assolir aquesta visió de la matèria, el professorat ha de descartar considerar els 4 blocs de continguts com calaixos, estancs per treballar cronològicament. Teoria i pràctica musical han de marxar en paral·lel; l'ús del programari musical pot fer més atractiva la pràctica de l'escriptura musical, o els arranjaments harmònics necessaris per a la creació; l'audició referma els exemples de la teoria musical i de la pràctica interpretativa; la lectura musical es pot treballar juntament amb la interpretació vocal. Aquests només són una mostra de la possibilitat i necessitat que tots els blocs de continguts s'entrellacin i es treballin conjuntament amb la finalitat que l'alumnat adquireixi una visió global del fet musical i no una seqüència d'aspectes musicals inconnexos. Serà responsabilitat del professorat vetllar perquè la seqüenciació es faci per grau de complexitat, des dels aspectes més bàsics i simples fins als més complexos o de major dificultat tècnica, i s'evitarà separar en la

temporalització de la programació didàctica uns blocs de continguts dels altres. S'ha de procurar així, tant com sigui possible, treballar en cada unitat aspectes procedents de tots o d'alguns blocs de continguts.

Per les característiques descrites, la matèria de llenguatge i pràctica musical participa activament en l'assoliment dels objectius generals del batxillerat, i contribueix a desenvolupar la sensibilitat artística i el criteri estètic, a refermar la creativitat i el sentit crític, a accedir als coneixements tecnològics de la modalitat i a fomentar, entre d'altres, hàbits d'estudi i disciplina.

Justificació

Justificar la Programació va molt més enllà dels aspectes purament normatius. La Programació té una sèrie de funcions clarament definides i que, a grans trets, podríem resumir en aspectes vinculats a l'organització del Departament de Música enfront els diferents nivells acadèmics en els quals té una participació directa i, per altra banda, en aspectes més relacionats amb la reflexió dels membres del Departament en ares de buscar un plantejament didàctic que s'adeque a les exigències del currículum actual.

La Programació s'entén com un document viu, el qual, encara que ha d'estar elaborat i presentat a la Comunitat Educativa en data i forma requerida, ha d'estar igualment obert a l'adaptació que els membres del Departament consideren en tant en quan aquesta acció implica una possibilitat de millora dels processos formatius.

L'avaluació permanent i la revisió constant serà una pràctica habitual, coordinant esforços i compartint inquietuds per a cadascun dels nivells acadèmics on el Departament té presència.

Contextualització

El Departament de Música està format per 2 docents:

- Sonia Monfort Carrasco: cos de mestres
- Eva Albiol Puchal: cos de secundària

A hores d'ara, les assignatures i els nivells impartits són:

- 1r ESO: Música - 2h -
- 2n ESO: Música – 2 h –
- 3r ESO: Música – 2 h –
- 4t ESO: Música – 3 h – (optativa)
- 1r BAT: Llenguatge y Pràctica Musical – 3h- (optativa)

Aquests nivells estan consolidats des deenguany i de manera organitzativa, Sonia Monfort s'encarrega de 1r i 2n ESO , Eva Albiol de 3r ESO , 4t ESO , 1r BAT i Cap del Departament.

Cal dir que a les aules de música podem trobar una quantitat significativa d'alumnes que estudien música fora del centre, especialment per les bandes de música. Alguns d'ells també ho fan al Conservatori, molts dels quals no assisteixen a classe perquè demanen la convalidació. No obstant, l'assignatura de música té un plantejament més global i en tot moment pretén integrar a tot tipus d'alumnat, tant si estudien música com si no és el cas.

2. **OBJECTIUS**

Educació Secundària Obligatòria (ESO)

L'ensenyança de la Música en esta etapa tindrà com a objectiu el desenrotllament de les capacitats següents:

1. Utilitzar la veu, el cos, objectes, instruments i recursos tecnològics per a expressar idees i sentiments; enriquir les pròpies possibilitats de comunicació i respectar altres formes diferents d'expressió.
2. Desenrotllar i aplicar diverses habilitats i tècniques que possibiliten la interpretació (vocal, instrumental i de moviment i dansa) i la creació musical, tant individuals com en grup.
3. Escoltar una àmplia varietat d'obres, de distints estils, gèneres, tendències i cultures musicals, apreciand el seu valor com a font de coneixement, enriquiment intercultural i plaer personal; interessar-se per ampliar i diversificar les preferències musicals pròpies.
4. Reconèixer les característiques de diferents obres musicals com a exemples de la creació artística i del patrimoni cultural, en especial de la Comunitat Valenciana, sent conscient de les seues intencions i funcions, i aplicar-hi la terminologia apropiada per a descriure-les i valorar-les críticament.
5. Utilitzar i gaudir del moviment i la dansa, com a mitjà de representació d'imatges, sensacions i idees, i apreciar-los com a forma d'expressió individual i col·lectiva; dedicar-hi una atenció especial a les danses tradicionals de la Comunitat Valenciana.
6. Utilitzar de forma autònoma diverses fonts d'informació –mitjans audiovisuals, Internet, textos, partitures i altres recursos gràfics– per a conèixer i gaudir de la música.
7. Conèixer i utilitzar diferents mitjans audiovisuals i tecnologies de la informació i la comunicació com a recursos per a la producció musical, valorant-ne la contribució a les distintes activitats musicals i a l'aprenentatge autònom de la música.

8. Participar en l'organització i realització d'activitats musicals que tenen lloc en diferents contextos, amb respecte i disposició per a superar estereotips i prejudis, prenent consciència, com a membre d'un grup, de l'enriquiment que es produïx amb les aportacions dels altres.
9. Comprendre i apreciar les relacions entre el llenguatge musical i altres llenguatges i àmbits de coneixement, així com la funció i significat de la música en diferents produccions artístiques i audiovisuals i en els mitjans de comunicació.
10. Elaborar juís i criteris personals, per mitjà d'una anàlisi crítica dels diferents usos socials de la música, siga quin en siga l'origen, aplicar-los amb autonomia i iniciativa a situacions quotidianes i valorar la contribució que la música pot fer a la vida personal i a la de la comunitat.
11. Valorar el silenci i el so com a part integral del medi ambient i de la música, prenent consciència dels problemes creats per la contaminació acústica i les seues conseqüències.
12. Conèixer les distintes manifestacions musicals a través de la història i la seua significació en l'àmbit artístic i sociocultural.
13. Comprendre i valorar les relacions entre el llenguatge musical i altres llenguatges i àmbits de coneixement, així com la funció i significat de la música en diferents produccions artístiques i audiovisuals i en els mitjans de comunicació.
14. Conèixer i apreciar el patrimoni cultural i contribuir activament a conservar-lo i millorar-lo, entendre la diversitat lingüística i cultural com un dret dels pobles i els individus, i desenrotllar una actitud de interès i respecte cap a l'exercici d'este dret.
15. Assolir i consolidar hàbits de respecte i disciplina com a condició necessària per al desenrotllament de les activitats musicals.

BATXILLERAT (bat)

L'ensenyament de llenguatge i pràctica musical en l'etapa de batxillerat té com a objectius desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

1. Expressar-se musicalment mitjançant el cant, la interpretació instrumental, el moviment, la improvisació, la composició, l'audició, gaudint i compartint la vivència amb els companys i companyes.
2. Percebre els elements constitutius del llenguatge i els diversos paràmetres musicals a partir de l'audició, de la pròpia interpretació, de la improvisació o la creació de peces musicals.
3. Interioritzar la pulsació i desenvolupar la coordinació motriu mitjançant ritmes, danses i moviments.
4. Utilitzar una emissió de la veu per al cant correcta.
5. realitzar i percebre estructures rítmiques i melòdiques simultànies mitjançant la dissociació auditiva i motriu.
6. Desenvolupar la memòria i l'oïda interna per reconèixer timbres, estructures, formes, dinàmiques, tempo, etc, i relacionar audició i partitura.

7. reconèixer mitjançant l'audició, l'experimentació i la lectura, els acords, les estructures harmòniques bàsiques, les seves normes, els ornaments i altres intensificacions expressives (apoggiatura, retards, etc.)

8. Practicar i conèixer els elements bàsics del llenguatge musical utilitzats tant en música clàssica com en jazz, pop, rock, flamenc, música contemporània i música d'altres cultures.

9. Conèixer i utilitzar les tecnologies musicals aplicades a la música i la dansa per escriure, compondre o per a l'enregistrament audiovisual.

10. Respectar les normes que regeixen l'activitat musical en grup, mitjançant l'assumpció de la responsabilitat que, com a membre d'un grup, s'adquireix amb els companys i amb la música.

3. *COMPETÈNCIES BÀSIQUES*

La matèria de Música contribueix de forma directa a l'adquisició de la competència cultural i artística en tots els aspectes que la configuren. Fomenta la capacitat d'apreciar, comprendre i valorar críticament diferents manifestacions culturals i musicals, a través d'experiències perceptives i expressives i del coneixement de músiques de diferents cultures, èpoques i estils. Així, pot potenciar actituds obertes i respectuoses i oferir elements per a l'elaboració de juís fonamentats respecte a les diferents manifestacions musicals, per a l'establiment de connexions amb altres llenguatges artístics i amb els contextos social i històric a què se circumscriu cada obra.

L'orientació d'esta matèria, en la qual l'expressió juga un paper important, permet adquirir habilitats per a expressar idees, experiències o sentiments de forma creativa, especialment presents en continguts relacionats amb la interpretació, la improvisació i la composició, tant individual com col·lectiva, que al seu torn estimulen la imaginació i la creativitat. D'altra banda, una millor comprensió del fet musical afavoreix la seua consideració com a font de plaer i enriquiment personal.

Col·labora en el desenrotllament de la competència d'autonomia i iniciativa personal, per mitjà del treball col·laboratiu a què abans ens hem referit i l'habilitat per a planificar i gestionar projectes. La interpretació i la composició són dos clars exemples d'activitats que requereixen una planificació prèvia i una presa de decisions per a obtindre els resultats desitjats. D'altra banda, en especial en aquelles activitats relacionades amb la interpretació musical, s'exerciten capacitats i habilitats com ara la perseverança, la responsabilitat, l'autocrítica i l'autoestima, factors clau per a l'adquisició d'aquella competència.

La matèria de Música contribueix també a la competència social i ciutadana. La participació en activitats musicals de distinta índole, especialment les referides a la interpretació i creació col·lectiva que requereixen d'un treball cooperatiu, col·labora en l'adquisició d'habilitats per a relacionar-se amb els altres. La participació en experiències musicals col·lectives dóna l'oportunitat d'expressar idees pròpies, valorar les dels altres i coordinar les seues pròpies accions amb les dels altres integrants del

grup i responsabilitzar-se en la consecució d'un resultat.

La presa de contacte amb una àmplia varietat de músiques, tant del passat com del present, afavoreix la comprensió de diferents cultures i de la seua aportació al progrés de la humanitat i, amb això, la valoració dels altres i els trets de la societat en què es viu.

La matèria de Música també contribueix de manera directa al desenrotllament del tractament de la informació i de la competència digital. L'ús dels recursos tecnològics en el camp de la música possibilita el coneixement i el domini bàsic del hardware i el software musical, els diferents formats de so i d'àudio digital o les tècniques de tractament i gravació del so relacionats, entre d'altres, amb la producció de missatges musicals, audiovisuals i multimèdia. Afavoreix, així mateix, el seu aprofitament com a eina per als processos d'autoaprenentatge i la seua possible integració en les activitats d'oci.

A més, l'obtenció d'informació musical necessita de destreses relacionades amb el tractament de la informació, encara que, des d'esta matèria, convé fer especial consideració en l'ús de productes musicals i la seua relació amb la distribució i els drets d'autor.

La matèria de Música també contribueix al desenrotllament de la competència per a aprendre a aprendre, potenciant capacitats i destreses fonamentals per a l'aprenentatge guiat i autònom, com l'atenció, la concentració i la memòria, alhora que desenrotlla el sentit de l'orde i de l'anàlisi. D'una banda, l'audició musical exigeix escoltar una obra reiteradament per a arribar a conèixer-la, reconèixer-la, identificar-ne els elements i "apropiar-se'n". D'altra banda, totes aquelles activitats d'interpretació musical i d'entrenament auditiu requereixen la presa de consciència de les pròpies possibilitats, la utilització de distintes estratègies d'aprenentatge, la gestió i el control eficaç dels propis processos.

En tots estos casos és imprescindible una motivació prolongada per a assolir els objectius proposats des de l'autoconfiança en l'èxit del propi aprenentatge.

Respecte a la competència en comunicació lingüística, la matèria de Música contribueix, igual que altres matèries, a enriquir els intercanvis comunicatius i a

adquirir i usar un vocabulari musical bàsic. També ajuda a integrar el llenguatge musical i el llenguatge verbal i a valorar l'enriquiment de la dita interacció.

Des del punt de vista de la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic, la matèria de Música contribueix a la millora de la qualitat del medi ambient amb la identificació i la reflexió sobre l'excés de soroll, la contaminació acústica i l'ús indiscriminat de la música, a fi de generar hàbits saludables. A més, els continguts relacionats amb l'ús correcte de la veu i de l'aparell respiratori, no sols per aconseguir-hi resultats musicals òptims, sinó també per a previndre problemes de salut, incideixen en el desplegament d'esta competència.

No existeix una correspondència unívoca entre matèries i competències, sinó que cada matèria contribueix a aconseguir les diferents competències i aquestes, a la vegada, s'aconsegueixen del resultat del treball en les diferents matèries .

La concreció que es realitza ara, en el que podem denominar "elements de competència", és d'especial interès per a la programació de les unitats didàctiques, ja que es relacionen amb els objectius, continguts i criteris d'avaluació de les mateixes. Aquets elements, per la seua part, tenen que veure amb coneixements, habilitats, destreses, actituds, accions... que, de manera integrada, conformen les competències educatives .

Les competències i els seus elements constitutius s'estableixen per a l'ensenyament obligatori. Per aquest motiu, la seua adquisició és progressiva, en funció del desenvolupament del currículum en cadascun dels cursos. Així, els objectius més directament relacionats amb les competències i que, evidentment, seran els que a la vegada també aniran lligats als criteris d'avaluació que els representen, són:

Competència cultural i artística

- Fomentar la capacitat d'apreciar, comprendre i valorar críticament diferents manifestacions culturals i musicals.
- Conèixer músiques de diferents cultures, èpoques i estils .

- Potenciar actituds obertes i respectuoses
- Oferir elements per a l'elaboració de judicis fonamentats respecte a les diferents manifestacions musicals .
- Establir connexions amb altres llenguatges artístics i amb els contextos socials i històrics als que es circumscriu cada obra .

Competència en comunicació lingüística

- Expressar idees, experiències o sentiments de manera creativa posant en joc els continguts relacionats amb la interpretació, la improvisació i la composició, tant individual com col·lectiva .

Competència d'autonomia e iniciativa personal

- Comprendre el fet musical per a interioritzar-lo com a font de plaer i enriquiment personal .
- Participar activament en el treball col·laboratiu planificant, gestionant projectes i prenent decisions per a obtenir els resultats desitjats .
- Desenvolupar capacitats i habilitats com la perseverança, la responsabilitat, l'autocrítica i l'autoestima .

Competència social i ciutadana

- Participar en activitats musicals de diferents índoles, especialment les relacionades amb la interpretació i creació col·lectiva que requereixen d'un treball cooperatiu.

- Adquirir a través de la música habilitats per a relacionar-se amb els demés.
- Participar en experiències musicals col·lectives expressant idees pròpies, valorant les dels demés i coordinant les pròpies accions amb les dels altres integrants del grup responsabilitzant-se en la consecució d'un resultat .
- Prendre contacte amb una àmplia varietat de músiques, tant del passat com del present per a afavorir la comprensió de diferents cultures i de la seua aportació al progrés de la humanitat.
- Valorar als demés i els trets de la societat en la que viu .

Tractament de la informació i competència digital

- Utilitzar els recursos tecnològics en el camp de la música i conèixer i dominar de forma bàsica el hardware i el software musical, els distints formats de so i d'àudio digital o les tècniques de tractament i gravació del so.
- Produir missatges musicals, audiovisuals i multimèdia.
- Afavorir l'aprofitament com una ferramenta per las processos d'autoaprenentatge i la seua possibles integració en les activitats d'oci.
- Obtindre informació musical de diferents suports desenvolupant destreses relacionades amb el tractament de la informació.
- Conèixer bàsicament qüestions relacionades amb l'ús de productes musicals, la distribució i els drets d'autor .

Competència per a aprendre a aprendre

- Consolidar capacitats i destreses fonamentals per a l'aprenentatge guiat i autònom com l'atenció, la concentració i la memòria.

- Desenvolupar el sentit de l'ordre i de l'anàlisi portant a terme escoltes reiterades per a arribar a conèixer una obra , reconèixer-la, identificar els seus elements i "apropiar-se" d'ella.
- Portar a terme activitats d'interpretació musical i d'entrenament auditiu prenent consciència sobre les pròpies possibilitats, la utilització de distintes estratègies d'aprenentatge , la gestió i control eficaç dels propis processos.
- Ser capaç d'impulsar la pròpia motivació per tal d'aconseguir els objectius proposats des de l'autoconfiança en l'èxit del propi aprenentatge.

Competència en comunicació lingüística

- Enriquir els intercanvis comunicatius.
- Adquirir i utilitzar un vocabulari musical bàsic i precís.
- Integar el llenguatge musical i el llenguatge verbal com a medis vàlids per a la comunicació.
- Valorar el enriquiment de dita interacció genera.

Competència en el coneixement i la interacció amb el mon físic

- Identificar i reflexionar sobre l'excés de soroll, la contaminació sonora i l'ús indiscriminat de la música , amb la finalitat de generar hàbits saludables.
- Utilitzar correctament la veu i l'aparell respiratori, no sols per a aconseguir resultats musicals òptims, sinó també per a previndre problemes de salut.

4. CONTINGUTS

Primer curs-ESO

Bloc 1. Interpretació

- Interpretació de cançons en grup (els tipus de cançons utilitzades estaran determinades per les característiques vocals i per les possibilitats del grup): monòdiques, cànons senzills, cançons per a veus iguals, cançons per a veus mixtes, tant a capella com amb diferents tipus d'acompanyament.
- Respiració i preparació corporal per a executar les tasques d'interpretació vocal i/o instrumental.
- Treballar els textos de les cançons per a aconseguir una correcta interpretació.
- Pràctica de les habilitats tècniques i els exercicis que requereixen els instruments.
- Utilització dels instruments per a acompanyar la veu.
- Interpretació d'un repertori instrumental variat utilitzant els instruments de l'aula i/o altres que aporten els alumnes. El grup instrumental vindrà determinat per les característiques i les possibilitats del grup, així com pel nombre dels seus components.
- Confeccionar improvisacions rítmiques i melòdiques amb fonemes i textos diversos.

Bloc 2. Creació

- Utilitzar la improvisació com a recurs per a la creació musical.
- Utilitzar les qualitats de so (altura, duració, intensitat i timbre) com a matèria primera en la creació de peces.
- Creació i interpretació de peces d'estructura senzilla.
- Posar en pràctica jocs d'imitació amb la veu i els instruments.
- Sonorització de textos.
- Audició de peces musicals de diferents repertoris com a inspiració per als treballs de creació a l'aula.

Bloc 3. Pràctica musical

- El silenci com a condició prèvia i part constitutiva de l'execució musical.
- Manteniment d'una actitud adequada que permet tant el treball del professor com la interpretació musical.
- Respecte cap a si mateix i cap als companys.
- Els diferents moments i espais de la pràctica musical: l'assaig i el concert. Objectius, formes de treball en grup i normes per al correcte desenvolupament.
- Els rols en la pràctica musical en grup: solista, conjunt, direcció, públic.
- Participació adequada en la planificació i el desenvolupament de les activitats d'expressió musical que es duen a terme, acceptant el paper que a cada un li correspon.
- Tindre cura dels instruments i materials, tant propis com de l'aula.
- Ser conscient de les possibilitats de cada un, i tindre una actitud de superació i millora d'estes.

Segon curs-ESO

Bloc 1. Escolta

- Aplicació d'estratègies d'atenció, audició interior, memòria comprensiva i anticipació durant la pròpia interpretació i creació musical.
- Utilització de recursos corporals, vocals i instrumentals, mitjans audiovisuals i tecnologies, textos, partitures i musicogrames
- Elements que intervenen en la construcció d'una obra musical (melodia, ritme, harmonia, timbre, textura, forma, temps i dinàmica) i identificació d'estos en l'audició i l'anàlisi d'obres musicals.
- Classificació i discriminació auditiva dels diferents tipus de veus i instruments.
- Audició, anàlisi elemental i apreciació crítica d'obres vocals i instrumentals de distints estils, gèneres, tendències i cultures musicals.
- La música en directe: els concerts i altres manifestacions musicals.
- Interès per conèixer músiques de distintes característiques i per ampliar i diversificar les pròpies preferències musicals.

- El silenci en l'audició.
- Valoració de l'audició com a forma de comunicació i com a font de coneixement i enriquiment intercultural.
- Interès per desenrotllar hàbits saludables d'escolta i de respecte als altres durant l'escolta.

Bloc 2. Interpretació

- La veu i la paraula com a mitjans d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives.
- Exploració i descobriment de les possibilitats de la veu com a mitjà d'expressió musical i pràctica de la relaxació, la respiració, l'articulació, la ressonància i l'entonació.
- Els instruments i el cos com a mitjans d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives.
- Interès pel coneixement i l'atenció de la veu, el cos i els instruments.
- Acceptació i predisposició per a millorar les capacitats tècniques i interpretatives (vocal, instrumental i corporal) pròpies, i respecte davant d'altres capacitats i formes d'expressió.
- Interpretació de cançons tradicionals de la Comunitat Valenciana.
- Interpretació de danses tradicionals de la Comunitat Valenciana.

Bloc 3. Creació

- La improvisació, l'elaboració d'arranjaments i la composició com a recursos per a la creació musical.
- Improvisació vocal i instrumental, individual i en grup, en resposta a distints estímuls musicals i extra-musicals.
- Sensibilitat estètica cap a noves propostes musicals, a través del reconeixement dels seus elements creatius i innovadors.
- Valoració de la lectura i l'escriptura musical i dels distints mitjans de gravació sonora com a recursos per a l'enregistrament i difusió d'una obra musical.

Tercer curs-ESO

Bloc 1. Escolta

- Utilització de recursos corporals, vocals i instrumentals, mitjans audiovisuals i tecnologies, textos, partitures, musicogrames i altres representacions gràfiques per a la comprensió de la música escoltada.
- Elements que intervenen en la construcció d'una obra musical (melodia, ritme, harmonia, timbre, textura, forma, temps i dinàmica) i identificar-los per mitjà de l'audició i l'anàlisi d'obres musicals.
- Classificació i discriminació auditiva dels diferents tipus de veus i instruments i de distintes agrupacions vocals i instrumentals.
- Audició, anàlisi elemental i apreciació crítica d'obres vocals i instrumentals de distintes estils, gèneres, tendències i cultures musicals, incloent-hi les interpretacions i composicions realitzades en l'aula.
- La música en directe: els concerts i altres manifestacions musicals.
- Interès per conèixer músiques de distintes característiques i per ampliar i diversificar les pròpies preferències musicals.
- Valoració de l'audició com a forma de comunicació i com a font de coneixement i enriquiment intercultural.
- Interès per desenrotllar hàbits saludables d'escolta i de respecte als altres durant l'escolta.

Bloc 2. Interpretació

- Exploració de les possibilitats de diverses fonts sonores i pràctica d'habilitats tècniques per a la interpretació.
- Pràctica, memorització i interpretació de peces vocals i instrumentals apreses per imitació i a través de la lectura de partitures amb diverses formes de notació, dedicant-hi una especial atenció al repertori tradicional de la Comunitat Valenciana.
- Agrupacions vocals i instrumentals en la música de diferents gèneres, estils i cultures. La interpretació individual i en grup.

- Pràctica de les pautes bàsiques de la interpretació: silenci, atenció a la directora o al director i a les altres o els altres intèrprets, audició interior, memòria i adequació al conjunt.
- Experimentació i pràctica de les distintes tècniques del moviment i la dansa, expressió dels continguts musicals a través del cos i el moviment, i interpretació d'un repertori variat de danses. Danses tradicionals de la Comunitat Valenciana.
- Utilització dels dispositius i instruments electrònics disponibles per a la interpretació i gravació de peces i activitats musicals, i fer-ne un comentari crític.
- Interés pel coneixement i l'atenció de la veu, el cos i els instruments.
- Acceptació i predisposició per a millorar les capacitats tècniques i interpretatives pròpies (vocal, instrumental i corporal), i respecte davant d'altres capacitats i formes d'expressió.
- Acceptació i compliment de les normes que regeixen la interpretació en grup i aportació d'idees musicals que contribuïsquen al perfeccionament i gaudi de l'activitat en comú.

Bloc 3. Creació

- Elaboració d'arranjaments de cançons i peces instrumentals, per mitjà de la creació d'acompanyaments senzills i la selecció de distints tipus d'organització musical (introducció, desenrotllament, interludis, coda, acumulació, etcètera).
- Composició individual o en grup de cançons i peces instrumentals per a distintes agrupacions a partir de la combinació d'elements i recursos presentats en el context de les diferents activitats que es realitzen en l'aula.
- Recursos per a la conservació i difusió de les creacions musicals. Enregistrament de les composicions pròpies usant distintes formes de notació i diferents tècniques de gravació.
- Utilització de recursos informàtics i altres dispositius electrònics en els processos de creació musical.

- Sonorització de representacions dramàtiques, activitats d'expressió corporal i dansa, i imatges fixes i en moviment en la realització de produccions audiovisuals.
- Sensibilitat estètica davant de noves propostes musicals, a través del reconeixement dels elements creatius i innovadors que contenen.
- Valoració de la lectura i l'escriptura musical, i dels distints mitjans de gravació sonora com a recursos per a l'enregistrament i la difusió d'una obra musical.

Bloc 4. Contextos musicals

- Coneixement de les manifestacions musicals més significatives del patrimoni musical occidental i d'altres cultures. Música tradicional de la Comunitat Valenciana.
- Reconeixement de la pluralitat d'estils en la música actual.
- Utilització de diverses fonts d'informació per a indagar sobre instruments, compositors i compositores, intèrprets, concerts i produccions musicals en viu o gravades.
- El so i la música en els mitjans audiovisuals i en les tecnologies de la informació i la comunicació. Valoració dels recursos tecnològics com a instruments per al coneixement i gaudi de la música.
- La música al servici d'altres llenguatges: corporal, teatral, cinematogràfic, radiofònic i publicitari. Anàlisi de la música utilitzada en diferents tipus d'espectacles i produccions audiovisuals.
- El consum de la música en la societat actual. Sensibilització i actitud crítica davant del consum indiscriminat de música i la contaminació acústica.

Quart curs-ESO

Bloc 1. Audició i referents musicals

- La música com un element amb una presència constant en la vida de les persones: l'audició de música en la vida quotidiana, en els espectacles i en els mitjans audiovisuals.

- Audició, reconeixement, anàlisi i comparació de músiques de diferents gèneres i estils, així com del patrimoni musical d'Espanya, especialment de la Comunitat Valenciana: instruments i agrupacions, repertori de danses i cançons tradicionals.
- Utilització de distintes fonts d'informació per a obtindre referències sobre músiques de diferents èpoques i cultures, incloent-hi les actuals, i sobre l'oferta de concerts i altres manifestacions musicals en viu i divulgades a través dels mitjans de comunicació.
- La música en els mitjans de comunicació. Factors que influeixen en les preferències i les modes musicals.
- La crítica com a mitjà d'informació i valoració del fet musical. Anàlisi de crítiques musicals i ús d'un vocabulari apropiat per a l'elaboració de crítiques orals i escrites sobre la música escoltada.
- L'edició, la comercialització i la difusió de la música. Noves modalitats de distribució de la música i les seues conseqüències per als professionals de la música i la indústria musical.
- Interès, respecte i curiositat per la diversitat de propostes musicals, així com pels gustos musicals d'altres persones.
- Rigor en la utilització d'un vocabulari adequat per a descriure la música.

Bloc 2. La pràctica musical

- Pràctica i aplicació d'habilitats tècniques en grau creixent de complexitat i concertació amb les altres parts del conjunt en la interpretació vocal i instrumental i en el moviment i la dansa. Danses tradicionals de la Comunitat Valenciana.
- Interpretació de peces vocals i instrumentals apreses d'oïda i per mitjà de la lectura de partitures amb diversos tipus de notació, dedicant-hi especial atenció al repertori tradicional de la Comunitat Valenciana.
- Utilització de diferents tècniques, recursos i procediments compositius en la improvisació, l'elaboració d'arranjaments i la creació de peces musicals.
- Planificació, assaig, interpretació, direcció i avaluació de representacions musicals en l'aula i en altres espais i contextos.

- Àmbits professionals de la música. Identificació i descripció de les distintes facetes i especialitats en el treball dels músics.
- Perseverança en la pràctica d'habilitats tècniques que permeten millorar la interpretació individual i en grup i la creació musical.
- Interès per conèixer les possibilitats que ofereix la música en els àmbits personal i professional.

Bloc 3. Música i tecnologies

- El paper de les tecnologies en la música. Transformació de valors, hàbits, consum i gust musical com a conseqüència dels avanços tecnològics de les últimes dècades.
- Utilització de dispositius electrònics, recursos d'Internet i software musical de distintes característiques per a l'entrenament auditiu, l'escolta, la interpretació i la creació musical.
- Aplicació de diferents tècniques de gravació, analògica i digital, per a enregistrar les creacions pròpies, les interpretacions realitzades en el context de l'aula i altres missatges musicals.
- Anàlisi de les funcions de la música en distintes produccions audiovisuals: publicitat, televisió, cinema, videojocs, etc.
- Sonorització d'imatges fixes i en moviment per mitjà de la selecció de músiques preexistents o la creació de bandes sonores originals.
- Valoració crítica de la utilització dels mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació com a recursos per a la creació, la interpretació, l'enregistrament i la difusió de produccions sonores i audiovisuals.

1r Curs BAT

Bloc 1. Destreses per a la pràctica musical.

- realització amb la veu o amb instruments de ritmes bàsics originats per pulsacions binàries i ternàries, les seves variants, grups especials, canvis de compàs, síncopes, anacrusis, contratemps, etc.
- Desenvolupament de la lateralitat mitjançant la pràctica simultània de ritmes diferents.
- Pràctica de la lectura i la escriptura melòdica i harmònica en les claus de sol i de fa en quarta.
- Utilització de la veu, individualment i en grup, a partir del coneixement de l'aparell fonador, del funcionament d'aquest, de la respiració, l'emissió, l'articulació, etc.
- Interpretació vocal i instrumental correcta segons les indicacions d'expressió, dinàmica, tempo, articulació del so, atac, ornamentació, etc.
- Interpretació col·lectiva i memoritzada d'obres vocals a una i diverses veus.
- Interpretació individual o en grup d'obres musicals utilitzant els instruments d'aula, mantenint el tempo i respectant les indicacions de la partitura.

- Interiorització de la pulsació i realització de ritmes mitjançant la pràctica de danses i activitats de moviment.
- Respecte per les normes d'interpretació en grup, segons les indicacions del director o directora.
- Creació musical, improvisada o no, utilitzant els elements del llenguatge musical lliurement o amb una proposta prèvia.
- realització d'arranjaments per a cançons mitjançant la selecció i combinació dels elements del llenguatge musical.
- Creació i improvisació d'obres musicals, individualment o en grup, a partir d'elements formals treballats prèviament.
- Pràctica d'un repertori d'obres i fragments musicals, vocals, instrumentals o de dansa, que inclogui arranjaments de música clàssica, música pop , rock i música tradicional de la Comunitat valenciana.

Bloc 2. L'audició.

- Percepció i identificació de la pulsació, dels accents i dels compassos binaris, ternaris i quaternaris.
- percepció, identificació i transcripció de fórmules rítmiques bàsiques originades per la pulsació binària i ternària, grups especials de valors, signes que modifiquen la durada, canvis de compàs, síncopa, anacrusi, etc.

- reconeixement auditiu de melodies, reproducció i transcripció d'interval·ls i fragments melòdics.
- Percepció i identificació auditiva i transcripció d'acords majors i menors, de les funcions tonals, dels modes i d'esquemes harmònics de les obres escoltades o interpretades.
- Percepció i identificació de timbres i textures musicals en les obres escoltades o interpretades.
- Identificació auditiva de les característiques formals bàsiques d'obres musicals de qualsevol procedència (música culta, jazz, pop, flamenc, etc)
- Identificació de diferències entre fragments escoltats i escrits.

Pràctica de la lectura de partitures d'obres musicals.

Bloc 3. Teoria musical

- Les grafies de les fórmules rítmiques bàsiques, els grups de valoració especial, els signes que modifiquen la durada, polirítmies, sincopa, anacrusi, etc.
- Les grafies i terminologia específica relativa a la dinàmica musical, el tempo i les seves variacions, l'expressió, l'articulació, l'atac del so, l'ornamentació musical, etc.

- Els ritmes propis i característics de les danses.
- La tonalitat, modalitat, funcions tonals, intervals, acords bàsics i complementaris, cadències, modulació i escales.
- Normes d'escriptura melòdica, àmbit de les claus i principals sistemes de xifrat harmònic.
- Les grafies de la música contemporània.
- Els sons d'ornamentació i intensificació expressiva (pizzicato, frullato, collegno, etc) i el seu efecte en la música.

Bloc 4. Les tecnologies aplicades al so.

- El fenomen físic harmònic, el moviment ondulatori, la descomposició del so en harmònics.
- Els fonaments dels sistemes d'afinació. Les proporcions matemàtiques associades als intervals.
- La transmissió i amortiment del so.
- Característiques acústiques dels instruments.
- El senyal analògic i el digital. Digitalització del so.
- La síntesi del so: addició, subtracció i mostratge.
- MIDI
- El maquinari musical: ordinadors, targetes de so, connexions, etc.
- Tipus de programari musical: editors de partitures, seqüenciadors, programes generadors d'acompanyaments, etc.
- Sistemes d'enregistrament analògic i digital

- Pràctica de l'enregistrament i processament del so, en interpretacions o creacions pròpies.
 - Ús de la música amb suport electrònic en produccions escèniques o audiovisuals
 - Realització de sonoritzacions de textos o imatges mitjançant la improvisació, composició o selecció musical
-

5. UNITATS DIDÀCTIQUES

Primer curs-ESO

L'organització de les Unitats es desprèn del llibre de text i quadern utilitzat a l'aula, "Música Clave A" de l'Editorial Mc Graw Hill.

1r TRIMESTRE

- Unitat 1: Qualitats del so
- Unitat 2: El ritme
- Unitat 3: Melodia i Harmonia

2n TRIMESTRE

- Unitat 4: la veu
- Unitat 5: Els instruments musicals
- Unitat 6: La textura musical

3r TRIMESTRE

- Unitat 7: La forma musical
- Unitat 8: La música popular urbana
- Unitat 9: El folklore musical

Segon curs-ESO

L'organització de les Unitats es desprèn del llibre de text utilitzat a l'aula, "Música Clave B" de l'Editorial Mc graw Hill.

1r TRIMESTRE

- Unitat 1: Aires pentatònics
- Unitat 2: Colors i contrastos

2n TRIMESTRE

- Unitat 3: Tonalitat i equilibri
- Unitat 4: Bandes i dolçaines

3r TRIMESTRE

- Unitat 5: Taller de dansa històrica
- Unitat 6: Taller Tic

Tercer curs-ESO

L'organització de les Unitats es desprèn del llibre de text utilitzat a l'aula, "Música Clave B" de l'Editorial Mc Graw Hill.

1r TRIMESTRE

- Unitat 1: Acords i llauts.
- Unitat 2: Músiques viatgeres.

2n TRIMESTRE

- Unitat 3: Caràcter i ruptura.
- Unitat 4: La música en el cine, la ràdio i la televisió.

3r TRIMESTRE

- Unitat 5: La música i les noves tecnologies.

Quart curs-ESO

L'organització de les Unitats es desprèn del llibre de text utilitzat a l'aula, "Música Clave C" de l'Editorial Mc Graw Hill.

1r TRIMESTRE

- Unitat 1: La música i els mitjans de comunicació
- Unitat 2: Músiques del segle XXI

2n TRIMESTRE

- Unitat 3: El musical
- Unitat 4: De professió músic

3r TRIMESTRE

- Unitat 5: La producció musical
- Unitat 6: La música i les arts escèniques

Primer curs BAT

L'organització de les Unitats es desprèn del currículum oficial de l'assignatura i de l'elaboració del material propi

1R TRIMESTRE

- Anirem treballant els primers continguts dels blocs: 1, 2, 3, 4, 5

2N TRIMESTRE

- Anirem treballant els següents continguts dels blocs: 1, 2, 3, 4, 5

3R TRIMESTRE

- Anirem treballant els últims continguts dels blocs: 1, 2, 3, 4, 5

Temporalització

1r ESO. Música

Els continguts s'aniran treballant d'acord amb la presentació del llibre de referència que hem escollit per a l'aula. A més, la part instrumental (en especial de flauta) es treballarà al llarg de tot el curs amb un dossier elaborat pel Departament i sempre adequant-se al nivell i a les necessitats educatives de l'alumnat.

2n ESO. Música

Els continguts s'aniran treballant d'acord amb la presentació del llibre de referència que hem escollit per a l'aula. A més, la part instrumental (en especial de flauta) es treballarà al llarg de tot el curs amb un dossier elaborat pel Departament i sempre adequant-se al nivell i a les necessitats educatives de l'alumnat.

3r ESO. Música

Val el que ja s'ha indicat per a 2n ESO, en aquest cas a raó de 2 unitats per trimestre, seguint l'ordre del llibre, acompanyades de les corresponents activitats de l'aula.

4t ESO. Música

A partir del llibre de text i, en principi, seguint la distribució d'unitats prevista.

Per altra banda aprofundirem en el estudi i pràctica instrumental, però sempre segons les exigències del grup classe. A més, treballarem tot un seguit de propostes que vindran donades i adaptades al grup en qüestió i que ens ajudaran a complir en els objectius previstos per a aquest nivell.

1R BAT. Llenguatge i pràctica musical.

Respecte al material a utilitzar en el present curs, el departament serà l'encarregat d'elaborar un dossier, a partir del qual es treballaran els continguts de la matèria.

Aquest dossier, serà repartit als alumnes per fases, per blocs de matèria, tal i com està detallat en el currículum oficial.

6. **METODOLOGIA**

La tecnologia en general i la informàtica estan impulsant nous mètodes d'ensenyança. Se'ns han obert noves perspectives, noves tendències, noves propostes i esperances que, previsiblement van a aportar una millora de la qualitat educativa, passant d'un aprenentatge heterònom a un altre autònom amb totes les avantatges que això pot oferir. Per altra banda, també s'han generat incerteses, inquietuds, reticències, que totes elles, ens ajuden a estudiar i definir el moment actual i les noves maneres d'entendre el tractament de la informació i del coneixement.

La proposta de treball actual és una mostra de les inquietuds dels docents implicats en la seua elaboració envers l'aplicació de les TIC com a recurs pedagògic que ens permetrà millorar el procés d'ensenyament-aprenentatge. Aquesta decisió ve precedida per uns docents que "creuen" en les possibilitats reals d'una metodologia didàctica basada en la teoria del aprenentatge significatiu o del constructivisme, en la qual, el docent passa, aparentment, a un segon plànol, amb la intenció de que l'alumne es vaja convertint en el protagonista del seu propi aprenentatge. L'assumpció de responsabilitats per part del mateix és d'obligat compliment, si és que vol avançar de manera satisfactòria al llarg del procés i, per tant, és de suposar que també ho faran la motivació i la implicació personal.

Per dur a terme aquesta proposta, els professors s'han de comprometre davant els canvis que es poden generar a partir de l'aplicació de metodologies menys usuals en la pràctica diària i en la conceptualització d'un procés d'aprenentatge significatiu. Algunes de les reflexions més importants que ens fem com a docents en relació a la tecnologia i el procés d'ensenyament-aprenentatge són:

- El docent ha d'assumir que la tecnologia és una eina que facilita i enriqueix la tasca docent. Per tant, no s'ha de banalitzar el seu ús.
- La seua utilització en el procés educatiu, tant des del contingut com des de l'aprenentatge, ha de dur una reflexió prèvia del docent en relació a la conveniència o no del seu ús.
- La tecnologia "obliga" al docent a estar en permanent actualització, bé pels coneixements en si, bé per la pròpia tecnologia.

- El valor del treball en grup, col·laboratiu, pren protagonisme amb la participació de la tecnologia. El feedback, la interacció són fonamentals.
- La possibilitat de generar activitats diferents s'amplia considerablement.
- La càrrega docent canvia en temps i en la forma. S'ha d'estar preparat i ser conscients.
- La complexitat i la incertesa que la tecnologia en si pot generar en el docent, ha de ser vista com un element positiu, encaminat a un punt de reflexió, a partir del qual, trobar la millor solució possible al procés educatiu. El docent no s'ha de sentir com un expert tecnològic. En tot cas, ha de conèixer el seu ús per al treball concret que està desenvolupant.
- A més de planificar la classe anticipadament i de reflexionar sobre la classe que ja s'ha fet, el docent ha de ser conscient de que és necessari estudiar la classe mentre es fa. Les interaccions entre els propis alumnes, els pares i els professors, generen demandes, i el docent, com a coordinador, ha de posseir "saviesa pràctica" per resoldre-les. Ha de prendre decisions adequades i instantànies, tindre perícia, receptivitat, qualificació, saber avaluar al moment, in situ, sense criteris clars de confiança, i fins i tot, implicació emocional. No hi ha temps per pensar abans d'actuar.
- El docent ha de tindre clar que l'autèntic protagonista és l'alumne.
- Per altra banda, com a docents, també hem d'adoptar un rol específic coherent amb la metodologia emprada. El rol del professor ha de ser el d'un facilitador, acompanyant o guia del procés d'ensenyament-aprenentatge centrat en l'alumne.

Prèviament al treball amb els mitjans tecnològics és necessari reduir el major nombre possible d'incerteses que el docent pugui tenir. Incerteses que poden venir derivades per un desconeixement metodològic o tecnològic, per la qual cosa és precís estar ben format al respecte.

- El docent ha de triar i decidir què vol treballar. És important conèixer els alumnes (quins, com són, necessitats ...), els recursos, els continguts, les competències ja adquirides, així com les expectatives. D'una bona elecció depèn en gran mesura el resultat del treball a realitzar.
- El docent ha de guiar en la utilització dels recursos, i en tot cas, disposar-ne d'altres si és necessari per tal de consolidar el treball. En aquest sentit, ha d'elaborar estratègies de participació activa.
- El docent ha de preparar una metodologia d'ensenyament i unes estratègies d'aprenentatge adequades i útils. És molt important conèixer les possibilitats de treball en grup que ens ofereixen els alumnes escollits. Així com, tenir en compte el treball inter-centres, inter-aules i entre els pares i mares, els alumnes i els docents. L'aprenentatge col·laboratiu i dialògic adquireix gran protagonisme.
- El docent ha d'estar receptiu en tot moment i mostrar qualitats d'anticipació i de previsió. Ha de contrastar informació procedent de diverses fonts i ser crític en el procés, així com estimulador de la crítica activa en el grup. Ha d'intentar "llegir entre línies" les aportacions del grup. Li ajudarà en gran mesura en la presa de decisions.
- El docent ha de ser creatiu i observador, potenciant noves estratègies i canvis de les que ja estan fetes. Per tant, ha de ser innovador i flexible.

Aquests preceptes teòrics tindran la seua posada en pràctica en el disseny i creació d'activitats i tasques que:

- Integren diverses competències, aporten una visió transversal i impliquen processos mentals d'ordre superior en l'alumnat. Es tracta, doncs, de crear i realitzar activitats que impliquen reflexió, planificació i integració de coneixements i capacitats: simulacions, resolució de casos, resolució de problemes, treballs de camp, etc.
- Siguen diverses i variades, per tal d'atendre la diversitat de l'alumnat i els seus estils d'aprenentatge. Aquesta diversitat es correspon també a diferents nivells de profunditat curricular.

- Assumisquen el treball amb les TIC com un fet ordinari i com a una característica fonamental de la societat del coneixement. L'entorn de treball és ja una clara mostra d'aquesta idea. A més a més, els documents generats per l'alumnat hauran de ser-ho a través i amb l'ajuda de les eines informàtiques més usuals.
- Estimulen la comunicació i la col·laboració de l'alumnat, tant en activitats individuals o grupals, de forma que són els aprenents qui construeixen el seu coneixement d'acord amb les seues capacitats i interessos, aportant les seues pròpies experiències i reflexions. Exemples d'aquestes tasques són: elaboració de wikis i blogs, realització de debats i participació en fòrums, creació d'espais de treball grupals, etc.

7. **AVALUACIÓ**

Criteris Avaluació 1r ESO

1. Participar amb respecte i atenció en totes les activitats musicals mantenint una actitud oberta i crítica que permeta el diàleg i la col·laboració entre els alumnes i el professor.
2. Valorar el silenci com a element previ i necessari per a tota activitat musical.
3. Utilitzar correctament les habilitats i les destreses necessàries per a la interpretació musical, tant vocal com instrumental.
4. Ser capaç de seguir les indicacions del professor/director del conjunt vocal i/o instrumental.
5. Intentar escoltar els companys mentre s'està interpretant el propi paper.
6. Mantindre el pols i l'afinació en diferents situacions d'interpretació.
7. Col·laborar de forma activa en l'adequat manteniment i organització dels recursos de l'aula de música.
8. Adquirir de manera progressiva el control del propi cos en les situacions més variades: classe, assaig, concert.
9. Valorar la capacitat de coordinació de la interpretació musical pel que fa al grup.
10. Valorar altres manifestacions musicals diferents de les pròpies i diferents de les que dicta la societat de consum, com a manera d'enriquiment personal.

Criteris Avaluació 2n ESO

1. Reconèixer els diferents paràmetres del so presents en la interpretació i l'anàlisi d'una estructura musical, i distingir els elements que s'utilitzen en la representació gràfica de la música.
2. Percebre i identificar el silenci, entés com a element estructurador del so, i incorporar-lo a l'anàlisi de les produccions musicals, tant les que s'han compost com les que s'han escoltat.
3. Reconèixer auditivament i determinar l'època o cultura a què pertanyen distintes obres musicals escoltades prèviament en l'aula, i interessar-se per ampliar les seues preferències.

4. Diferenciar les sonoritats dels instruments de l'orquestra, així com la forma i els quatre tipus de veus més comunes.
5. Comunicar als altres juís personals sobre la música escoltada.
6. Participar en la interpretació en grup d'una peça vocal, instrumental o coreogràfica, adequant la pròpia interpretació a la del conjunt i assumint-hi distints rols.
7. Interpretar cançons tradicionals de la Comunitat Valenciana.
8. Interpretar danses tradicionals de la Comunitat Valenciana.
9. Iniciar-se en la utilització d'alguns recursos tecnològics disponibles, de manera que es demostre un coneixement bàsic de les tècniques i els procediments necessaris per a gravar i reproduir música i per
10. Realitzar senzilles produccions audiovisuals.
11. Llegir distints tipus de partitures en el context de les activitats musicals de l'aula com a suport a la interpretació i l'audició.
12. Assolir les pautes de conducta, els hàbits i la disciplina que permeten un adequat desenrotllament de les activitats musicals.
13. Identificar en l'àmbit quotidià situacions en què es produïx un ús indiscriminat del so, analitzar-ne les causes i proposar-hi solucions.

Criteris Avaluació 3r ESO

1. Reconèixer auditivament i determinar l'època o cultura a què pertanyen distintes obres musicals escoltades prèviament en l'aula, i interessar-se per ampliar les seues preferències.
2. Identificar i descriure, per mitjà de l'ús de distints llenguatges (gràfic, corporal o verbal) alguns elements i algunes formes d'organització i estructuració musical (ritme, melodia, textura, timbre, repetició, imitació i variació) d'una obra musical interpretada en viu o gravada.
3. Comunicar als altres juís personals sobre la música escoltada.
4. Participar en la interpretació en grup d'una peça vocal, instrumental o coreogràfica, adequant la pròpia interpretació a la del conjunt i assumint-hi distints rols.

5. Acompanyar melodies aplicant els coneixements bàsics de llenguatge musical adquirits i respectar el marc d'actuació d'esquemes ritmicomelòdics en situacions d'improvisació i interpretació.
6. Utilitzar amb autonomia alguns dels recursos tecnològics disponibles, demostrant així un coneixement bàsic de les tècniques i els procediments necessaris per a gravar i reproduir música i per a realitzar
7. senzilles produccions audiovisuals.
8. Elaborar un arranjament per a una cançó o una peça instrumental utilitzant apropiadament una sèrie d'elements donats.
9. Interpretar un repertori variat de danses tradicionals de la Comunitat Valenciana.
10. Llegir distints tipus de partitures en el context de les activitats musicals de l'aula com a suport a les tasques d'interpretació i audició.
11. Identificar en l'àmbit quotidià situacions en què es produïx un ús indiscriminat del so, i analitzar-ne les causes i proposar-hi solucions.
12. Caracteritzar la funció dels mitjans de comunicació com a elements de difusió de la música.

Criteris Avaluació 4t ESO

1. Explicar algunes de les funcions que compleix la música en la vida de les persones i en la societat.
2. Analitzar diferents peces musicals a partir de l'audició i l'ús de documents impresos com partitures, comentaris o musicogrames, i descriure'n les característiques principals.
3. Exposar de forma crítica l'opinió personal respecte a distintes músiques i esdeveniments musicals, argumentant-la en relació a la informació obtinguda en diferents fonts: llibres, publicitat, programes de concerts, crítiques, etcètera.
4. Reconèixer i situar en el seu context (històric, filosòfic, artístic) manifestacions musicals de diferents períodes de la història de la música i, en particular, les pròpies de la Comunitat Valenciana.
5. Assajar i interpretar, en un grup reduït, una peça vocal o instrumental o una coreografia apreses de memòria a través de l'audició o observació de

gravacions d'àudio i vídeo o per mitjà de la lectura de partitures i altres recursos gràfics, fent-hi una especial incidència en el repertori popular de la Comunitat Valenciana.

6. Participar activament en algunes de les tasques necessàries per a la celebració d'activitats musicals en el centre: planificació, assaig, interpretació, direcció, etc.
7. Explicar els processos bàsics de creació, edició i difusió musical, tenint-hi en compte la intervenció de distints professionals.
8. Elaborar un arranjament per a una peça musical a partir de la transformació de distints paràmetres (timbre, nombre de veus, forma, etcètera) en un fitxer MIDI, utilitzant-hi un seqüenciador o un editor de partitures.
9. Sonoritzar una seqüència d'imatges fixes o en moviment utilitzant diferents recursos informàtics.
10. Saber analitzar la música a fi d'extraure'n les principals característiques formals i estilístiques, i situar-les en el seu context cultural.
11. Reconèixer les mostres més importants del patrimoni musical de les diferents comunitats autònomes i en especial el de la Comunitat Valenciana (instruments i agrupacions, repertori de danses i cançons tradicionals).

Criteris d'avaluació 1r BAT

1. Realitzar exercicis psicomotrius i improvisar estructures rítmiques sobre un fragment musical escoltar (bloc 1)

Es pretén estimular la capacitat creativa i expressiva de l'alumnat amb la música mitjançant la pràctica del moviment i la dansa.

2. Improvisar, individualment o en grup, breus melodies tonals o modals i petites formes musicals, a partir de diferents aspectes del llenguatge musical (blocs 1 i 2)

Es pretén comprovar l'assimilació dels conceptes tonals i models bàsics, el desenvolupament de la creativitat, la capacitat per seleccionar i utilitzar els elements del llenguatge musical i estructurar-los en una forma musical, així com també l'actitud per integrar-se com a un membre més en el grup.

3. Entonar amb una correcta emissió de la veu, individual o conjuntament, una melodia amb o sense acompanyament (blocs 1 i 3)

Té com a objectiu comprovar la capacitat per aplicar la tècnica vocal, cantar afinadament i entonar un fragment musical aplicant les indicacions de la partitura

4. Improvisar o compondre i interpretar una obra musical breu utilitzant els coneixements musicals adquirits (blocs 1 i 3)

Amb aquest criteri es pretén comprovar el grau d'assoliment dels conceptes teòrics del llenguatge musical i la capacitat de l'alumnat per utilitzar-los i combinar-los en la creació d'una petita obra musical que pugui incloure diversos participants i incorporar moviment coreogràfic.

5. Interpretar de memòria, individualment o conjuntament, fragments d'obres del repertori seleccionat (blocs 1 i 3)

Es tracta d'avaluar el coneixement i grau de domini del repertori per part de l'alumnat, la seva capacitat memorística, la seva sensibilitat musical, la capacitat expressiva i l'actitud cap a la música i cap als companys i companyes.

6. Identificar i realitzar amb la veu o amb instruments, estructures rítmiques o melòdiques d'una obra o fragment, en un tempo establert i amb possibilitat de canvis de compàs (blocs 1, 2 i 3)

Es tracta de comprovar la percepció de la pulsació com a referència bàsica per l'execució rítmica que permeti una execució individual i col·lectiva adequada

7. Identificar i reproduir intervals, models melòdics senzills, escales o acords arpegiats a partir d'altures diferents (blocs 1, 2 i 3)

Es tracta de comprovar la destresa de l'alumnat per reproduir un fragment melòdic des de qualsevol altura, mantenint la intervalica del model i entenent la tonalitat com un fet constant.

8. Reconèixer auditivament i saber descriure les característiques de les obres escoltades o interpretades.

Es pretén comprovar la capacitat de l'alumnat per percebre i identificar aspectes rítmics, melòdics, tonals, modals, de cadència, formals, de timbre, articulacions, tipus d'atac, etc. A partir d'una selecció prèvia d'aquells aspectes que s'hagin d'identificar o bé reconeixent-los en una audició lliure.

9. Reconèixer auditivament la pulsació d'una obra o fragment, la seva accentuació, i interioritzar-la per mantenir-la durant un període de silenci breu (bloc 2)

Aquest criteri tracta de contrastar la percepció de la pulsació com a referència bàsica per a l'execució rítmica, juntament amb la identificació de l'accent periòdic base del compàs i assolir una interiorització correcta de la pulsació que permeti a l'alumne o alumna una interpretació individual o col·lectiva adequada.

10. Realitzar exercicis i treballs amb les eines que ofereixen les tecnologies per a la creació musical (bloc 4).

Es pretén comprovar el desenvolupament assolit per l'alumnat en l'ús dels editors de partitures, seqüenciadors i programaris per a aplicacions audiovisuals.

Instruments d'Avaluació

De manera general:

1. Observació individual, amb l'ajuda d'uns indicadors pràctics per al seu seguiment:
 - Grau d'acceptació del silenci
 - Progrés en les capacitats expressives
 - Sensibilitat per a percebre els elements musicals
 - Participació i col·laboració
2. Quadern de classe, en el que quede constància de la marxa de la classe, activitats, esquemes, i on podrem valorar la faena de l'alumne i la seva progressió al llarg del curs.
3. Prova escrita dels continguts conceptuals que hem anat treballant al llarg de l'avaluació. En principi, dos per trimestre. En les optatives, es podrà substituir aquesta prova per altres activitats de classe.
4. Exercicis pràctics: en principi, consistirà en una prova vocal o instrumental en la

qual s'interpretarà un model rítmic-melòdic. A més, depenent del trimestre, també es demanarà als alumnes qualsevol tipus de treball diferent al de la instrumentació, individual o grupal, relacionat amb la matèria. Alguns d'aquests hauran de ser exposats a l'aula.

Específics de 1r ESO

- Proves escrites
- Pràctica diària
- Instrumentació
- Exposició de treballs

Específics de 2n ESO

- Proves escrites
- Pràctica diària
- Instrumentació
- Exposició de treballs

Específics de 3r ESO

- Proves escrites
- Pràctica diària
- Treball col·laboratiu
- Exposició de treballs

Específics de 4t ESO

- Proves escrites
- Pràctica diària
- Treball col·laboratiu
- Treballs amb suport de les TIC
- Exposició de treballs

Específics de 1r BAT

- Proves escrites
- Pràctica diària
- Treball col.laboratiu
- Exposició de treballs
- Treballs amb suport TIC
- Interpretació vocal
- Interpretació instrumental

Tipus d'Avaluació

Les funcions i tasques més rellevants en el desenvolupament i seguiment de l'acció formativa són:

El caràcter tecnològic de l'ensenyament actual exigeix que el docent domine correctament l'entorn. Ha de preveure quin serà l'ús didàctic que en farà dels recursos, com integrará aquests en un disseny curricular. La formació i l'actualització esdevenen imprescindibles, més en un treball en que el docent ha d'assessorar i orientar en tot moment. Aquests elements, llavors, estaran presents de forma continuada i permanent, per tal d'incloure els possibles avanços tecnològics que puguen donar-se al llarg del curs.

En relació a la informació, el docent ha de ser un clau intermediador entre els alumnes, els continguts i els objectius. Ha de clarificar quins són els continguts més destacats i així, poder guiar el treball depenent de les situacions i actituds generades, cap a una línia més individual o cap a un treball col·laboratiu. Aquest component d'orientació és fonamental en la nostra concepció de l'experiència.

El caràcter comunicatiu pot i deu ajudar a incrementar l'interès i la motivació de l'alumnat. S'ha de potenciar al llarg de tot el curs i aconseguir alumnes proactius en el procés. Sovint l'entorn escolar no aconsegueix entendre l'alumne com una persona que fa gran part de la seua vida, i en ocasions aquella que més s'estima, fóra del centre

educatiu. La creació de comunitats entre alumnes és una bona eina educativa.

La metodologia utilitzada ens obliga a estar sempre atents i observadors, és a dir, a treballar en format de seguiment continuat. Sempre sense oblidar la perspectiva de que el alumne és el centre del procés, i que tot gira al seu voltant. Així, és necessari fer aquest tipus de control o de validació contínua, ja que serà la clau que ens permetrà introduir millores significatives en qualsevol període del curs.

Així doncs, el procés d'avaluació també és continuat. El seguiment ens oferirà elements de control per a poder elaborar judicis avaluatius indistintament del moment. No obstant, coincidint amb el final de cada trimestre es farà una avaluació més exhaustiva i general entre els responsables del Departament. Evidentment, al final serà necessari un anàlisi a fons de l'estat de la qüestió, així com l'aportació de conclusions, propostes i idees que ens servisquen per a millorar la pràctica docent.

Educació Secundària Obligatòria

L'avaluació ha de tenir una funció pedagògica, no classificatòria ni selectiva: ha de servir per regular el procés d'ensenyament i ajudar a la construcció de l'aprenentatge. Per tant, cal que siga continuada i formativa, lligada al procés d'aprenentatge.

L'avaluació implica l'obligació d'explicitar davant el grup classe els objectius a aconseguir, per tal que l'alumnat els faça seus.

L'avaluació inicial investigarà, d'una banda, si l'alumnat té assolits els prerequisits necessaris per iniciar l'aprenentatge dels nous continguts de desenvolupar les capacitats de l'alumnat.

Les activitats d'avaluació estan integrades dins el procés d'aprenentatge: les mateixes activitats d'ensenyament-aprenentatge fan aquesta funció, si se'n fa un seguiment i una observació sistemàtics. Aquestes activitats generen informació per detectar els possibles problemes o capacitats, i poder prendre les decisions que corregiran o conduiran la diversitat de resposta de l'alumnat.

L'avaluació formativa necessita la comunicació entre el professorat i l'alumnat per poder col·laborar en la construcció de l'aprenentatge. L'avaluació formativa ha de ser

una eina més per atendre la diversitat: consisteix en l'adequació dels procediments del professorat a les necessitats d'aprenentatge de l'alumnat. A partir de la diagnosi feta gràcies a la informació recollida en l'avaluació inicial, l'avaluació formativa permet regular el procés d'aprenentatge adaptant i corregint les metodologies amb l'objectiu

Finalment, l'avaluació sumativa mesura els resultats de l'aprenentatge i el grau d'assoliment dels objectius. Cal avaluar els tres tipus de continguts: els procedimentals, els conceptuals i l'adquisició de valors, normes i actituds.

Cal tenir en compte que en segons quins moments s'haurà donat molt de pes als continguts procedimentals d'interpretació, composició, lectura musical –sobretot en el Primer Cicle, ja que en aquest cicle es pretén que l'alumnat aprengui a utilitzar la música com a llenguatge–. Això implica activitats d'avaluació que reflecteixen l'adquisició d'aquestes habilitats.

Batxillerat

L'avaluació, a l'igual que a l'ESO, tindrà tres fases:

1. **Avaluació inicial.** Al llarg de les primeres sessions, es comprovaran els coneixements i habilitats que l'alumnat té assimilats en etapes anteriors. La capacitat auditiva, d'expressió, de comprensió, de comunicació, de continguts, etc.
2. **Avaluació contínua.** Es tindrà en compte l'evolució de l'alumnat al llarg del “ dia a dia”. Açò ens permetrà saber si va assolint els objectius de l'assignatura i, a la vegada, detectar totes aquelles possibles deficiències o dificultats que van apareguent en cadascun dels diferents continguts que s'estan treballant, i així, posar els mitjans necessaris per tal que es puguin superar.
3. **Avaluació final.** Una globalització de les dues anteriors.

Criteris de Qualificació

Educació Secundària Obligatòria

La puntuació final de cadascuna de les avaluacions s'obtéindrà a partir dels següents percentatges:

Un 40% per als continguts conceptuals. Els procediments per avaluar aquesta part seran proves escrites sobre els diferents continguts treballats a classe. Les proves podran ser de desenrotllament, de test, d'exposició oral, etc, segons s'adeqüe més.

Un 40% per als continguts procedimentals. Sobretot, referits a treballs individuals o grupals que s'aniran fent al llarg del curs, així com les activitats de classe, bé d'audició, bé d'expressió, bé d'instrumentació (especialment, la flauta). També es tindrà en compte el seguiment de la llibreta de classe.

Un 20% per als continguts actitudinals, valorant-se aspectes com l'atenció, l'interès, la participació, l'esforç i el respecte, tant a tercers com a aspectes físics de l'aula.

Cal assenyalar la importància dels hàbits referents a l'assistència i a la realització dels deures, de tal manera que, en aquest sentit, s'aplicaran els següents criteris:

- 5 faltes injustificades per trimestre es penalitzaran amb 1 punt de la qualificació trimestral, a descomptar del percentatge del 20% de continguts actitudinals.
- 5 retards injustificats actuaran de la mateixa manera que el cas anterior.
- 5 sessions sense presentar els deures, també tindran el mateix efecte en l'avaluació trimestral.

En tots tres casos, els docents informaran als pares abans d'arribar a dita penalització per a que, d'una banda estiguen assabentats i d'altra, estimen i valoren les actuacions a realitzar en l'educació dels seus fills.

Mínims a assolir

Lectura i escriptura musical

- Llegir valors senzills amb correcció rítmica
- Llegir les notes
- Escriure les notes i els valors amb claredat
- Aplicar les indicacions bàsiques de compàs, moviment, dinàmiques i instrumentació

Audició

- Respectar el silenci i el temps de desenvolupament de l'obra escoltada
- Valorar l'obra emprant una argumentació musical
- Aplicar el vocabulari específic de la música de manera correcta per definir elements de l'obra escoltada

Interpretació

- Participar i col·laborar en la interpretació, individual i conjunta
- Respectar les indicacions d'interpretació de la partitura
- Estar atent i seguir les indicacions del director

Creació

- Ser capaç de plasmar idees pròpies de manera entenedora
- Ús personal i imaginatiu

Batxillerat

La puntuació final de cadascuna de les avaluacions s'obtindrà a partir dels següents percentatges:

Un 45% per als continguts conceptuals. Els procediments per avaluar aquesta part seran proves escrites sobre els diferents continguts treballats a classe.

Un 45% per als continguts procedimentals. Sobretot referits a treballs individuals o grupals que s'aniran fent al llarg del curs així com les activitats de classe, bé d'audició, bé d'expressió, bé d'instrumentació, bé d'interpretació, bé de composició, etc. Les TIC s'utilitzaran en la mesura que el grup classe i els recursos així ho permeten per a l'elaboració d'activitats i treballs.

Un 10% per als continguts actitudinals, valorant-se aspectes com l'atenció, l'interès, la participació, l'esforç, i el respecte, tant a tercers com a aspectes físics de l'aula.

Tot i que els estudis de Batxillerat no són de caràcter obligatori, cal assenyalar la importància dels hàbits referents a l'assistència i a la realització dels deures, de tal manera que, en aquest sentit, s'aplicaran **els següents criteris:**

- 5 faltes injustificades per trimestre es penalitzaran amb 1 punt de la qualificació trimestral, a descomptar del percentatge del 10% de continguts actitudinals.
- 5 retards injustificats actuaran de la mateixa manera que el cas anterior.
- 5 sessions sense presentar els deures, també tindran el mateix efecte en l'avaluació trimestral.

En tots tres casos, els docents informaran als pares abans d'arribar a dita penalització per a que, d'una banda estiguen assabentats i d'altra, estimen i valoren les actuacions en la educació dels seus fills.

Activitats de reforç i ampliació

Educació Secundària Obligatòria

Al tractar-se d'una assignatura, la qual, curs a curs el nivell de dificultat va augmentant progressivament, es prestarà especial atenció a l'evolució de l'aprenentatge de l'alumnat, en primer lloc, al llarg del cicle, i en segon, al llarg de l'etapa.

Hem de recordar que la nostra assignatura és present en tots els cursos de l'ESO, bé de manera optativa, bé de manera obligatòria. Així, tindrem en compte les següents consideracions:

- *1r ESO – Música-*. Comencem ací l'oferta obligatòria. Els continguts d'aquest curs van molt lligats als que trobarem després en 2n ESO. Això significa que és molt important que l'alumnat assolisca un mínim de coneixements que li permetisquen afrontar el curs següent amb garanties. En cas que, tot i després de passar la prova del 30 de juny, l'assignatura de 1r ESO quedés pendent, esta seria recuperada sempre i quan s'assoliren els coneixements mínims a 2n ESO.
- *2n ESO –Música-*. Els continguts d'aquest curs van molt lligats als que trobarem després en 3r ESO. Això significa que és molt important que l'alumnat assolisca un mínim de coneixements que li permetisquen afrontar el curs següent amb garanties. En cas que, tot i després de passar la prova del 30 de juny, l'assignatura de 2n ESO quedés pendent, esta seria recuperada sempre i quan s'assoliren el coneixements mínims referits a 3r ESO.
- *3r ESO –Música-*. Estem en un cas semblant al de 2n ESO, amb la diferència que si acabés el curs amb l'assignatura suspesa i al llarg de 4t ESO no la cursarà com a optativa, no existiria la via de recuperació a través de la continuïtat, si no que s'haurien de presentar els treballs i/o de realitzar els exàmens que el Departament considerarà oportú per tal de que l'alumnat tingués les majors facilitats possibles per a poder recuperar una assignatura que ja no pot cursar.

- *4t ESO –Música-*. En aquest cas també és optativa i amb un curs terminal d'etapa. Es donaran totes les oportunitats possibles per a que l'alumnat pugui obtenir una qualificació positiva de la mateixa.

Cal assenyalar que el Departament de Música és molt sensible de la importància que la majoria de l'alumnat pugui obtenir a la finalització de l'etapa el Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatoria. Per això, sempre i quan la disposició de l'alumnat sigui positiva, no s'escatimaran esforços per a que tots els alumnes puguin arribar a tal fi de la mateixa manera que s'intentarà potenciar la capacitat musical d'aquells alumnes que així ho manifesten.

Recordar que, no obstant, són precisament aquells que estan estudiant en Conservatoris els que, en molts casos, no assisteixen a les aules de música degut a les convalidacions que fan de l'assignatura.

Batxillerat

Estem enfront un alumnat que cursa aquesta assignatura de manera inicial. Es suposa, a més, que l'alumnat que l'ha escollit, té un interès especial per la matèria. El departament és conscient d'aquests paràmetres i intentarà que tots els alumnes puguin obtenir un rendiment més que satisfactori, donada la importància de les notes en el batxillerat alhora de fer mitjanes de l'expedient.

Així, al llarg del curs se'ls possibilitarà l'oportunitat de poder recuperar parcialment objectius no assolits. En cas que no fos suficient, sempre tindrien l'opció de la prova extraordinària de setembre.

Avaluació del Procés d'Ensenyança i Aprenentatge

Algunes de les tasques i funcions relacionades amb l'avaluació són:

- El docent haurà d'elaborar estratègies i criteris per avaluar el procés, moltes d'aquestes, possiblement, de nova aplicació.
- Les fonts d'aprenentatge han d'estar avaluades prèviament, ja que elles aportaran la línia conductora del coneixement.
- A més, allò que no predisposem que poden aprendre també ha de requerir atenció avaluadora: "els efectes secundaris".
- El grau d'autonomia i d'autoaprenentatge proposat i, a la fi, obtingut pels alumnes també serà un apartat a avaluar important.
- Si l'alumne havia de ser el protagonista del procés, hem de comprovar que, d'una banda així ha sigut, i d'altra, que el propi alumne ho ha sentit d'aquesta manera.
- Tenir molt en compte, avaluar, aquells detalls més menuts del procés educatiu, perquè segur, alguns d'ells poden convertir-se en grans aportacions al resultat global.
- No seria coherent deixar de banda en l'avaluació del projecte als autèntics protagonistes del mateix: els alumnes. Si bé els professors responsables hem

de fer una avaluació més de caràcter intern, hem de tenir en compte les valoracions, com a avaluació interna al procés i externa al disseny, dels nostres alumnes. Amb tal finalitat, es prepararà un qüestionari amb preguntes obertes i tancades. Evidentment, els resultats acadèmics resultants també ens aportaran una informació rellevant. I com no, el grau de satisfacció de l'alumnat és un element del qual podrem extraure valuoses conclusions.

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA

La diversitat a l'aula pot prendre uns aspectes que podríem resumir en quatre punts:

- diversitat cultural: ja siga d'origen geogràfic o per causa de l'entorn socioeconòmic
- diversitat d'interessos: alumnat amb un interès específic per l'àrea de música i amb gustos estilístics diferents
- diversitat d'aptituds o capacitats
- presència a l'aula d'alumnat amb algun tipus de discapacitat

El professorat ha de tendir a donar resposta a les necessitats educatives que plantegen aquestes diversitats dins l'aula de música. Per poder fer-ho, els materials ofereixen una sèrie de possibilitats diversificades, encara que l'eina més important serà l'actitud del professorat oberta i receptiva, per tal de captar aquesta realitat canviant i oferir solucions tot adaptant les estratègies d'ensenyament.

Les activitats permeten una gran flexibilitat a l'hora d'aplicar-les i adaptar-les, tant individualment com en el grup classe.

La vivència de l'experiència musical no es planteja a partir d'un únic camí d'apropament, sinó des de les diferents vies representades per l'audició, la interpretació, la creació, la reflexió i el debat.

La major part del repertori admet diferents nivells d'aprofundiment o complexitat. Una gran part de les peces o els exercicis per interpretar, tant vocals com instrumentals, es presenten amb suggeriments per afegir-hi línies melòdiques o rítmiques d'acompanyament, de dificultat diversa. Això permet una interpretació adaptada a la personalitat de cada grup classe, i alhora, una distribució de papers segons les habilitats individuals de l'alumnat: els nois i les noies poden executar des d'un senzill obstinat rítmic fins a una part solística melòdica o rítmica; des d'un

fragment tancat i que, per tant, es pot haver preparat prèviament, a una improvisació; des d'un fragment cantat a un d'adaptat a l'instrument preferit, etc. Com que la interpretació d'una peça musical funciona com un engranatge, l'esforç i les possibilitats de tots contribuiran igualment a l'èxit i l'efecte global de la peça.

A l'aula de música es pot donar també la coincidència en un mateix grup classe d'alumnes que estudien i/o practiquen un instrument de manera extraescolar amb altres que tan sols han fet música a Primària. Això suposa en els primers un domini superior del llenguatge musical, independentment de les seves capacitats en brut, que poden ser semblants a les dels alumnes que no tenen aquesta pràctica. Cal recollir informació sobre l'experiència musical de l'alumnat, per tenir-la present també en el repartiment de tasques i parts que s'han d'interpretar.

Les activitats de creació i composició musical es plantegen per fer-les en grup, a fi de fomentar l'aprenentatge cooperatiu.

Les activitats d'audició es presenten guiades, però de manera que deixen la porta oberta a l'observació d'altres fets musicals no explicitats en els materials de l'alumne, però inherents a l'estructura compositiva.

El repertori d'audicions i peces per interpretar vol ser tan divers com es pugui. La finalitat és donar a conèixer a l'alumnat un ampli ventall d'estils musicals i alhora tocar de prop una multiplicitat de gustos i empaties.

Les activitats d'ampliació poden alimentar també la diversitat d'interessos i de capacitats. Es fan propostes obertes per treballar individualment o en grup, i que es poden desprendre d'algunes activitats, segons l'interès i la motivació mostrats en cada moment per l'alumnat.

Les discapacitats motrius difícilment han de ser un fre a l'expressió musical tal com es planteja en els materials, ja que les propostes d'activitats permeten una gran flexibilitat d'aplicació. En el cas de la dansa caldrà tenir previst un paper alternatiu, però igualment participatiu, per a aquest tipus d'alumnat. Els materials es poden adaptar al llenguatge Braille per a l'alumnat amb discapacitats visuals.

9. FOMENT DE LA LECTURA

De manera general, el Departament inclourà en tots els nivells educatius la lectura com una eina o recurs d'aprenentatge transversal.

Per als alumnes de 1r ESO, s'incidirà especialment en tot allò que fa referència al vocabulari musical.

Per als de 2n i 3r ESO, les lectures clarament definides en el llibre de text de cadascun dels nivells. A més d'exercitar la lectura de les unitats a l'aula i la tècnica del subratllat, buscant que la lectura tinga un caràcter comprensiu, es treballaran determinats textos que amplien l'aprenentatge dels continguts que s'estiguen treballant en aquell precís moment.

Igualment, per als de 4t ESO, es seguirà el llibre de text i es continuarà treballant amb la lectura i subratllat a més de lectures específiques. Per altra banda, l'elaboració de treballs específicament dissenyats per a 4t ESO també promouran, tant la lectura com l'escriptura.

Els alumnes de 1r BAT tindran que llegir en classe els seus treballs amb veu alta, cuidant especialment l'entonació, la projecció de la veu, la vocalització i el ritme.

A més, s'aprofitaran els recursos existents de la biblioteca del centre, especialment els de l'àrea de música. Així, es programaran algunes classes de lectura i recerca que es faran a la mateixa biblioteca.

Igualment, es fomentarà la recerca en les biblioteques públiques dels pobles dels estudiants en la preparació i elaboració dels treballs que es demanen a l'aula.

10. *PLA D'ORTOGRAFIA*

1r i 2n ESO: Es descomptarà 0'1 per falta ortogràfica o accent fins un màxim de 0'5 punts.

3r , 4t ESO i 1r BAT: Es descomptarà 0'1 per falta ortogràfica o accent fins un màxim de 1punt.

11. *PLA D'EXPRESSIÓ ESCRITA*

- Els alumnes s'han d'habituar a l'ús de tecnicismes.
- Han d'utilitzar construccions sintàctiques coherents.
- Han de tindre en compte la categoria gramatical
- Poden utilitzar també un sinònim per a definir una paraula
- En una definició es poden donar informacions diferents sobre el significat de la paraula: com és, com es produeix, per a què serveix.

12. **UTILITZACIÓ DE LES TIC**

Les TIC permeten donar una visió d'externalització de l'aula, tot i no ser necessari eixir d'ella com a tal. Els canals comunicatius que integren les TIC, alguns dels quals són habitualment molt utilitzats pels adolescents, són mitjans que apareixen en moltes de les propostes educatives actuals en tots els àmbits acadèmics. Dit d'una altra manera, els alumnes poden tenir al seu abast un espai on compartir experiències amb altres companys. Experiències que els ajuden a formar-se, no només en una matèria en particular, amb caràcter acadèmic, sinó també, a nivell de formació social i humana.

La implementació d'eines TIC a l'aula i/o a les programacions didàctiques, diversifica en gran mesura les fonts d'informació de les quals pot disposar l'alumne així com els mètodes d'aprenentatge de l'assignatura implicada, sobretot a partir de les noves formes de comunicació existents entre docent-discent i entre els mateixos alumnes. No per això, podem obviar que existeixen riscos que s'han de tenir en compte si volem que el projecte funcione de manera lògica, coherent i sense cap tipus de problemàtica greu que impossibiliti la consecució dels nostres objectius. Així, aquests elements tenen una importància considerable:

- És necessari que els professors implicats elaborem un disseny adequat a partir de totes aquelles accions formatives que es pretenen desenvolupar. Disseny que ha de ser obert, flexible i en continu procés avaluador per tal d'integrar, si fos necessari, propostes de millora.
- Els aspectes tecnològics han de ser revisats i supervisats abans d'iniciar el procés. S'ha de comprovar que el maquinari a utilitzar al centre és l'adon i que, per tant, el seu ús per part dels alumnes no crearà riscos de caire tecnològic. En la mateixa línia s'hauran de determinar les possibles dificultats competencials que poden presentar els alumnes en l'ús de les eines tecnològiques.
- La dedicació del docent es veurà incrementada de manera substancial, ja que els canals de comunicació oberts per a tothom amb el suport de les TIC, obliga a estar a la expectativa en tot moment. Per això, el compromís ha de ser complet al llarg de tot el procés.

- L'ús dels canals comunicatius a través de les TIC pot tenir una bona funció socialitzadora que, ni es pot ni es deu menysprear, ja que pot generar sentiment de pertinença a una comunitat, en aquest cas al grup de treball. És important, doncs, estar observant aquesta situació, capaç de propiciar bons ambients de treball que dirigisquen l'estudiant a l'exploració i l'autosuperació, conduint a la tan desitjada millora de resultats acadèmics.

Tal i com ja s'ha comentat a l'apartat de la Metodologia, les TIC van a formar part indissoluble de l'assignatura de música.

Ambdues aules de música estan en disposició de treballar amb recursos TIC ja que, actualment, disposen de pantalla o de PDI i canó de projecció i, des d'aquest curs, de connexió a Internet.

Per altra banda, des de fa uns anys, el Departament fomenta l'ús de la web del centre, creada amb la plataforma Moodle, aprofitant els recursos que aquest entorn virtual d'aprenentatge ens ofereix.

L'ús del correu electrònic per a l'enviament de treballs ja és una pràctica comuna a les nostres aules així com l'intercanvi de comunicació a través de la web del centre. Aquest fet contribueix a oferir una atenció més individualitzada als nostres alumnes.

En quan al material d'aula, e 1r, 2n , 3r , 4t ESO i 1r BAT ja es disposa de la versió del llibre digital, per la qual cosa ens permet treballar amb aquesta visualització. En la resta de cursos, les TIC actuen, bé com a suport al treball diari, bé com a generadores de dinàmiques de treball, molt especialment en 4t ESO i 1r BAT, on les TIC són utilitzades de manera intensiva, tant a l'aula com pels estudiants en l'elaboració de treballs.

13. **RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS**

Els materials i recursos didàctics a utilitzar son:

✓ *Equipament:*

- Pissarra Digital Interactiva
- Ordinador
- Canó de projecció
- Pissarra de pentagrames
- Equip de música
- Faristols
- Metrònom
- Diapasò

✓ *Instruments a l'aula:*

- Melòdico-harmònics: Piano o teclat sensitiu (si és possible, politímbic), guitarra espanyola.
- Percussió (so indeterminat): Fusta (Caixes xineses, claves, maraques), Metall (cascavells, cròtals o xinxines, sonalls, triangles, plats), Membrana (panderetes, panderos, bongos, timbales).
- Percussió (so determinat): Placa (carillons soprano, carillons contralt, xilòfon soprano, xilòfon contralt, xilòfon baix, metal·lòfon soprano, metal·lòfon contralt, metal·lòfon baix, baquetes).

✓ *Reproductor de vídeo VHS i DVD (a les aules habilitades per a tal fi)*

✓ *Retroprojector*

✓ *Software musical i internet (a les aules d'informàtica)*

Els alumnes utilitzaran un quadern per a prendre apunts, realitzar activitats, fer treballs, i tot allò que es vaja fent al llarg del curs. També, una llibreta pautaada per a poder fer les activitats, en les quals es necessite el pentagrama. Tot això a més de dur, diàriament, la flauta a classe per interpretar les peces en qüestió.

14. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

Les activitats que el Departament proposa a començament de curs per a que puguin ser aprovades pel Consell Escolar i així, incloses en la Programació general Anual (PGA) del centre són:

- Taller de Música Africana
- Organització d'audicions
- Teatre musical
- Assistència als concerts didàctics
- Visita al palau de les Arts
- Organització de l'exposició d'instruments musicals manuals

La realització o no d'alguna d'aquestes activitats estarà en funció de la disponibilitat de l'alumnat del present curs.

Programació Didàctica de l'Àrea de Música, referida a l'Educació Secundària Obligatoria (ESO) , elaborada pels Professors de Música de l'IES Les Foies de Benigànim i entregada el 2 de setembre de 2016, referida al curs 2016/17.

Sonia Monfort Carrasco, professora de 1r i 2n ESO i Tutora de 2n ESO

Eva Albiol Puchal, professora de 3rESO , 4tESO,1r BAT . Tutora de 3r ESO i Cap del Departament.